KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 7 maart 1996 door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende het toekennen van inkomsten van de vaarvergunning aan de n.v. Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen en de Dienst voor de Scheepvaart", heeft op 26 maart 1996 het volgend advies gegeven :

1. Het voor advies voorgelegde ontwerp-besluit strekt er in essentie toe "de inkomsten van de vaarvergunning en de vergunning voor het varen met hoge snelheid" toe te wijzen aan de Dienst voor de Scheepvaart en aan de n.v. Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen voor het bedrag dat zij zelf innen (artikel 1 van het ontwerp). Uit de aan de Raad van State verstrekte toelichting is gebleken dat het in werkelijkheid gaat om de inkomsten die voortvloeien uit de uitreiking van de waterwegenvignetten als bedoeld in het besluit van de Vlaamse regering van 7 april 1993 tot verlening van een vaarvergunning in de vorm van een water-wegenvignet.

Met de artikelen 2 en 3 van het ontwerp wordt beoogd een materiële vergissing recht te zetten die in het voornoemde besluit van 7 april 1993 werd begaan bij de opheffing van een bepaling van het koninklijk besluit van 18 augustus 1975 houdende het reglement van politie en scheepvaart van het kanaal van Brussel naar de Rupel en de haven van Brussel.

2. Wat de rechtsgrond van de ontworpen regeling betreft, wordt in de aanhef van het ontwerp alleen verwezen naar artikel 6, § 1, X, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens die bepaling zijn de Gewesten, wat de openbare werken en het vervoer betreft, onder meer bevoegd voor "2° de waterwegen en hun aanhorigheden" en voor "3° de havens en hun aanhorigheden".

2.1. Zowel de Dienst voor de Scheepvaart als de n.v. Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen zijn openbare instellingen van categorie B als bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut (1). Wat artikel 1 van het ontwerp betreft, moet erop worden gewezen dat aan dergelijke openbare instellingen slechts inkomsten kunnen worden toegewezen door of krachtens een uitdrukkelijke wets- of decreetsbepaling.

2.1.1. Artikel 6, § 1, van de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van een Dienst voor de Scheepvaart en een "Office de la Navigation" bepaalt dat de ontvangsten van de Dienst voor de Scheepvaart bestaan uit :

1° de scheepvaartrechten, alsmede de taksen, belastingen en verschillende opbrengsten;

2° de toelagen van de overheid, van verenigingen of van privé-personen.

Uit de parlementaire voorbereiding van de aangehaalde bepaling kan worden afgeleid dat inkomsten zoals die welke voortvloeien uit de uitreiking van de waterwegenvignetten als bedoeld in het voornoemde besluit van de Vlaamse regering van 7 april 1993, kunnen worden aangemerkt

---

(1) Artikelen 1 en 2 van de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van een Dienst voor de Scheepvaart en een "Office de la Navigation" en artikel 7 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen.

als "taksen" in de zin van artikel 6, § 1, 1°, van de wet van 17 mei 1976 (1). Blijkens het verslag van de bevoegde Senaatscommissie moeten immers tot de "rechten (andere dan scheepvaartrechten) te betalen door de gebruikers" worden gerekend, de opbrengsten van "vergunningen" (2).

Krachtens de vermelde wetsbepaling behoren derhalve de opbrengsten verbonden aan het uitreiken van de waterwegenvignetten, thans reeds tot de ontvangsten van de Dienst voor de Scheepvaart. In zoverre artikel 1 van het ontwerp ertoe strekt die opbrengsten "toe te kennen" aan die Dienst, is het dan ook een overbodige bepaling.

2.1.2. Wat de n.v. Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen betreft, moet worden vastgesteld dat in de artikelen 44 tot 47 van het voornoemde decreet van 4 mei 1994 - welke bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk VI (financiële bepalingen), afdeling I (inkomsten) - nergens wordt bepaald dat inkomsten, zoals de opbrengst van het waterwegenvignet, toekomen aan de vennootschap. Artikel 26, § 1, van hetzelfde decreet bepaalt wel dat de in de gebiedsomschrijving van de vennootschap gevorderde "scheepvaart-, haven- en terreingelden, van welke aard ook" bij uitsluiting

---

(1) Dat het voor de bedoelde waterwegenvignetten te betalen recht niet kan worden aangemerkt als een "scheepvaartrecht", volgt uit artikel 6 van het meergenoemde besluit van de Vlaamse regering van 7 april 1993. Luidens die bepaling worden de in dat besluit bedoelde vaartuigen immers vrijgesteld van de scheepvaartrechten voor de trajecten op de bevaarbare waterwegen van het Vlaamse Gewest.

(2) Parl. St., Senaat, 1975-76, nr. 672/2, p. 7.

worden geïnd door de vennootschap. Zoals hiervoren reeds werd gesteld, kunnen de opbrengsten die verband houden met het uitreiken van het waterwegenvignet, niet worden aangemerkt als "scheepvaartrechten". Die opbrengsten zijn uiteraard evenmin "haven- en terreingelden" in de zin van artikel 26, § 1.

Bij gebreke van enige uitdrukkelijke bepaling in het organiek decreet van 4 mei 1994 of in een begrotingsdecreet, waarbij de Vlaamse regering wordt gemachtigd om de bedoelde inkomsten toe te kennen aan de n.v. Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, kan voor artikel 1 van het ontwerp, wat die instelling betreft, geen rechtsgrond worden aangewezen.

2.1.3. De conclusie uit wat voorafgaat is dan ook dat artikel 1 uit het ontwerp moet worden weggelaten.

2.2. Zoals hiervoren sub 1 reeds werd opgemerkt, strekken de artikelen 2 en 3 van het ontwerp ertoe een materiële vergissing recht te zetten die in het voornoemde besluit van 7 april 1993 - meer bepaald in artikel 7, tweede streepje, van dat besluit - werd begaan bij de opheffing van een bepaling van het koninklijk besluit van 18 augustus 1975 houdende het reglement van politie en scheepvaart van het kanaal van Brussel naar de Rupel en de haven van Brussel. Die opheffing moest met name betrekking hebben op artikel 65, § 3, litterae b en e, van het voornoemde koninklijk besluit van 18 augustus 1975, niet op artikel 64, § 3, litterae b en e.

2.2.1. De bepaling van het voornoemde artikel 65, § 3, b, strekt ertoe de pleziervaartuigen van meer dan 3 ton aan te merken als ledigvarende binnenvaartuigen in de zin van paragraaf 1 van dat artikel 65 en die pleziervaartuigen zodoende te onderwerpen aan het recht dat verschuldigd is voor het verkrijgen van de in die bepaling bedoelde vaarvergunning. Rechtsgrond voor die regeling - en meteen ook voor de opheffing ervan - vormt artikel 11 van de wet van 15 maart 1971 betreffende de scheepvaartrechten te heffen op de waterwegen onder beheer van de Staat. De door dat artikel 11 aan de Koning verleende bevoegdheid om retributies te heffen voor onder meer het opmaken en het afgeven van documenten die bij wetten of verordeningen betreffende de scheepvaart zijn voorgeschreven, is ingevolge artikel 6, § 1, X, 2° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 overgedragen aan de gewestregeringen.

2.2.2. De in artikel 65, § 3, e, van het meergenoemde koninklijk besluit van 18 augustus 1975 bedoelde inschrijvingsplaat strekt blijkbaar tot identificatie en registratie van de plezierboten (1). Het voorschrift luidens hetwelk de pleziervaartuigen moeten voorzien zijn van een dergelijke inschrijvingsplaat en derhalve de regeling waarbij voor de

---

(1) Zie artikel 10 van het koninklijk besluit van 18 augustus 1975; zie ook de analoge bepaling van artikel 9, § 2, van het koninklijk besluit van 15 oktober 1935 houdende het algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Koninkrijk (artikel 108 van het koninklijk besluit van 15 oktober 1935 bepaalt dat het algemeen reglement niet van toepassing is op het Zeekanaal Brussel-Rupel; dit lijkt de reden te zijn waarom er verschillende parallelle bepalingen in beide koninklijke besluiten voorkomen).

afgifte van die platen een recht wordt geheven, lijken te moeten worden aangemerkt als een aangelegenheid van algemene politie en reglementering op het verkeer en vervoer. Zoals blijkt uit artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoort die aangelegenheid tot de bevoegdheid van de federale overheid (1).

Tot staving van de opvatting dat de bedoelde regeling dient te worden aangemerkt als een aangelegenheid van algemene politie en reglementering op het verkeer en vervoer die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort, kan nog verwezen worden naar :

- het koninklijk besluit van 25 mei 1992 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 oktober 1935 houdende het algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Koninkrijk, dat in artikel 9 van het laatstvermelde besluit een paragraaf 2 invoegt met betrekking tot de immatriculatieplaat van de pleziervaartuigen; in de aanhef van dat wijzigend besluit wordt overwogen "dat de identifikatie van de plezierboten noodzakelijk is voor de goede werking van de diensten belast met de organisatie van de binnenscheepvaart" en wordt vermeld "dat de Executieven hierbij betrokken werden overeenkomstig de bepalingen van artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ...";

---

(1) Zie Arbitragehof, arrest nr. 5/96 van 18 januari 1996.

- een door gemachtigde van de regering overgemaakte nota aan de Vlaamse Executieve van 1991, waarin wordt gesteld dat, blijkens een beslissing van de Interministeriële Conferentie voor Verkeer en Infrastruktuur van 25 februari 1991, "tot de nationale bevoegdheid blijft ressorteren de inschrijving, middel bij uitstek tot identificatie en registratie van het schip en van de eigenaar. ... Deze registratie wordt gematerialiseerd door het aanbrengen van een immatrikulatieplaat ...".

Uit wat voorafgaat volgt dat de Vlaamse regering niet bevoegd is om artikel 65, § 3, e, van het koninklijk besluit van 18 augustus 1975 op te heffen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
		P. LEMMENS,	staatsraden,
		L. HELLIN,	
de Heer	:	A. ALEN,	assessoren van de
Mevrouw	:	Y. MERCHIERS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	:	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. J. DRIJKONINGEN, referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

F. LIEVENS. W. DEROOVER.